

Nachtegaallaan 2a



(Foto's: gemeente Eindhoven, Arnoud Wakkerman)

Korte omschrijving

ORANGERIE, KOETSERSWONING EN KOETSHUIS behorend bij villa De Laak, gebouwd in opdracht van A.F. Philips.

Datum van aanwijzing: 27-08-2001
Datum van registratie: *24-06-2002
Rijksmonument nummer complex: 518758
Rijksmonument nummer koetshuis: 529842
Rijksmonument nummer koetsierswoning: 518760
Rijksmonument nummer orangerie: 529843

Redengevende omschrijving

Complex

Inleiding

Geheel van fabrikantenvilla, De Laak met omringende **TUIN, DIENSTWONINGEN, ORANGERIE, KOETSHUIS en PAARDENSTALLEN**. Het complex is in 1906-07 gebouwd in opdracht van Dr. A.F. Philips naar een ontwerp van architect J.W. Hanrath.

De bebouwing ligt op een nagenoeg vierkant terrein tussen Parklaan en Nachtegaallaan. Het complex behoort tot de vroegste bebouwing in het villapark. Thans (1999) zijn de bijgebouwen alsmede een deel van de villa als kantoor in gebruik. De dienstwoning fungeert als woonhuis.

Omschrijving

De villa neemt in het villapark Tongelre een prominente plaats in. De woning ligt schuin ten opzichte van de hoek Parklaan/Nachtegaallaan. Dienstgebouwen zijn aan de Nachtegaallaan, aan de straat gelegen. Het koetsiershuis ligt aan het terrein bij het koetshuis.

De diverse gebouwen zijn uitgevoerd met classicistische elementen waarbij de villa het rijkst uitgevoerd is, de dienstgebouwen zijn soberder. Er bestaat een grote eenheid in architectuur en detaillering.

Waardering

Het complex van villa met dienstwoningen is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaaleconomische ontwikkeling, met name de stichting van een buitenplaats voor de oprichter van de Philipsfabrieken binnen een nieuw opgezet villapark. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische

Rijksmonument

ontwikkeling. Het complex heeft architectuurhistorische waarde vanwege de verfijnde detaillering in de vormen van het 17e-eeuwse Hollandse Classicisme, het is van bijzonder belang in het oeuvre van de architect Hanrath. Het complex heeft ensemblewaarden wegens de samenhang van de bebouwing met de inrichting van de landschappelijke tuin.

Het complex is van belang wegens de architectonische gaafheid van ex- en interieur; het is van belang wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Het complex is van belang vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Omschrijving

ORANGERIE uit ca. 1907, gebouwd door J.W. Hanrath met Hollands Classicistische elementen. Vrijstaand eendaags pand op een rechthoekige plattegrond. Het heeft een zadeldak waarvan de nok haaks op de straat staat. De uitbouw aan één zijkant (lange zijde) is voorzien van een lessenaarsdak. De daken zijn gedekt met leisteen en voorzien van gootlijst. De topgevels zijn als fronton uitgevoerd. Het pand is uitgevoerd in baksteen. De zijgevel aan het binnenterrein heeft hoge deuren, voorzien van louvreliken. De andere zijgevel voorzien van ramen met louvreliken. Het geheel is uitgevoerd in baksteen. Boven de ramen in de strekken uitgevoerd met natuurstenen aanzet- en sluitstenen. In de topgevels zijn vlechtingen aangebracht.

Waardering

De oranjerie is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaaleconomische ontwikkeling, met name de stichting van een buitenplaats voor de oprichter van de Philipsfabrieken binnen een nieuw opgezet villapark. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarden vanwege de verfijnde detaillering in de vormen van het 17e-eeuwse Hollandse Classicisme, het is van bijzonder belang in het oeuvre van de architect Hanrath. Het maakt deel uit van een complex met ensemblewaarden wegens de samenhang van de bebouwing met de inrichting van de landschappelijke tuin. Het is van belang wegens de architectonische gaafheid van het ex- en interieur; het is van belang wegens de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Het is van belang vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Omschrijving

KOETSERSWONING uit ca. 1907 met Hollands Classicistische elementen gebouwd door J.W. Hanrath. Eenlaags vrijstaand pand op een rechthoekige (nagenoeg vierkante) plattegrond onder een steil schilddak waarvan de nok haaks op de straat staat. Aan de achterkant is een eenlaagse uitbouw onder plat dak zichtbaar. Het pand is uitgevoerd in baksteen, het dak is gedekt met leien, voorzien van een gootlijst. In de gevel aan de straatkant bevindt zich een groot samengesteld raam met kleine roedenverdeling, ernaast een klein vierkant raam. De deur is in de zijgevel geplaatst, verder in deze gevel kleine lichtopeningen. Recht boven de deur een dakkapel.

Waardering

De koetsierwoning is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaaleconomische ontwikkeling, met name de stichting van een buitenplaats voor de oprichter van de Philipsfabrieken binnen een nieuw opgezet villapark. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarden vanwege de verfijnde detaillering in de vormen van het 17e-eeuwse Hollandse Classicisme, het is van bijzonder belang in het oeuvre van de architect Hanrath. Het maakt deel uit van een complex met ensemblewaarden wegens de samenhang van de bebouwing

Rijksmonument

met de inrichting van de landschappelijke tuin, Het is van belang wegens de architectonische gaafheid van het ex- en interieur; het is van belang wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Het is van belang wegens de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Omschrijving

KOETSHUIS, uit ca. 1907 gebouwd door J.W. Hanrath met Hollands Classicistische elementen. Eénlaags, vrijstaand pand op een rechthoekige plattegrond onder schilddak waarvan de nok evenwijdig aan de straat loopt. Het geheel is uitgevoerd in baksteen, de voorgevel wordt in drie brede traveeën verdeeld door middel van lisenen. Boven de middelste travee is een fronton aangebracht. In het midden van de gevel bevindt zich een brede getoogde dubbele deur met bovenlicht met waaivormige roedenverdeling. De deur is in een geprofileerde band gevat. Aan weerszijden een ovaal raampje, in het fronton hierboven een rond licht. Aan weerszijden van de deur een vierruitsraam met luiken, gevuld met glas-in-lood. Aanzet- en sluitstenen zijn uitgevoerd in natuursteen. Het pand is voorzien van een gepleisterde kroonlijst en gootlijst. In het dakvlak aan de voorzijde, aan weerszijden van het timpaan, zijn dakkapellen aangebracht. Deze zijn voorzien van een topgevel met windveren. De vierruitsramen zijn gevuld met glas-in-lood. Dezelfde dakkapellen zijn in de zijkant aangebracht.

Waardering

Het KOETSHUIS is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaaleconomische ontwikkeling, met name de stichting van een buitenplaats voor de oprichter van de Philipsfabrieken binnen een nieuw opgezet villapark. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarden vanwege de verfijnde detaillering in de vormen van het 17-eeuwse Hollandse Classicisme, het is van bijzonder belang in het oeuvre van de architect Hanrath. Het maakt deel uit van een complex met ensemblewaarden wegens de samenhang van de bebouwing met de inrichting van de landschappelijke tuin. Het is van belang wegens de architectonische gaafheid van het ex- en interieur; het is van belang wegens de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Het is van belang vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Nachtegaallaan 2a

Oorspronkelijke functie: Koetshuis

Hoofdfunctie: Woningen en woningbouwcomplexen

Type: Onderdeel woningen ed.

Bouwperiode: ca. 1910-1915

Gevels en materialen: Eenlaags baksteen met topgevel. Gepleisterde lijst. Pilasters. Natuurstenen aanzet- en sluitstenen.

Vensters en deuren: Inrijpoort met glas-in-lood in waaivorm erboven. Ramen met luiken. Ronde ramen naast poort en in topgevel. Dakkapellen met fronton.

Dak en bedekking: Schilddak met verbeterde Hollandse pannen.

Bijgebouwen: Koetsierswoning, baksteen onder leientendak.

Groen: Taxushaag, water.

Motivering: Cultuurhistorisch belang.

Bijzonderheden: Onderdeel complex "Huize de Laak".